

REKENKAMERBRIEF Neder-Betuwe, nr. 2
Maart 2024

Aan: De leden van de gemeenteraad Neder-Betuwe
CC: Het college van B&W
Het management
Overige belangstellenden (via de website)

Geachte raadsleden,

Hierbij ontvangt u de Rekenkamerbrief van de rekenkamer Neder-Betuwe.

In deze brief geven wij u informatie over de volgende onderwerpen:

1. Jaarverslag
2. Reglement van Orde
3. Onderzoeksprotocol
4. Kennismakingsgesprekken
5. Een nieuw onderzoeksonderwerp: arbeidsmigranten

Mocht deze brief aanleiding geven tot vragen en/of opmerkingen, dan horen wij dat graag via griffie@nederbetuwe.nl.

Met vriendelijke groet,

Rekenkamer Neder-Betuwe,

Chris Papjes
Marijke van de Plasse
Geertje de Witt

1. Jaarverslag

Op 16 januari hebben wij het jaarverslag 2023 vastgesteld. In dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over het werk dat we in 2023 hebben gedaan en hoe we het budget van ongeveer € 25.000 hebben besteed. Hoofdmoot van het werk in 2023 was het begeleiden van het onderzoek naar ondermijning in Neder-Betuwe en het rapporteren daarover aan de gemeenteraad.

Vorig jaar was natuurlijk wel een bijzonder jaar voor de rekenkamer, omdat de rekenkamercommissie in november vervangen is door een rekenkamer als gevolg van nieuwe wetgeving. Dat betekende niet alleen een nieuwe naam, maar deze verandering viel samen met een verandering van de samenstelling. Twee leden van de rekenkamercommissie waren niet beschikbaar voor benoeming in de rekenkamer en werden vervangen door twee nieuwe leden, met de voorzitter als continue factor. Dit jaarverslag is daarom vooral het verslag over het werk van de rekenkamercommissie en wordt uitgebracht door de rekenkamer. Het jaarverslag staat op de website en is [hier](#) in te zien.

2. Reglement van orde

De Gemeentewet verplicht de rekenkamer om een reglement van orde vast te stellen voor het werk van de rekenkamer. Op 16 januari hebben we dit document vastgesteld en daarna gepubliceerd op de site.

In het reglement van orde zijn vooral formele zaken geregeld, zoals de vergaderorde, verslaglegging en de openbaarheid van stukken. Ook is een artikel gewijd aan de gedragscode en is het budgethouderschap van het rekenkamerbudget geregeld. Bij het opstellen van het reglement van orde hebben we dankbaar gebruik gemaakt van een model dat is opgesteld door de NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies). Het reglement van orde staat op de website en is [hier](#) in te zien.

3. Onderzoeksprotocol

In het reglement van orde hebben we ook vastgesteld, dat de rekenkamer een onderzoeksprotocol opstelt, waarin wordt vastgesteld wat de werkwijze is van de rekenkamer bij de uitvoering van onderzoeken. Dat protocol hebben we eveneens op 16 januari vastgesteld, daarna op de website gezet en is [hier](#) in te zien. En ook bij dit document hebben we gebruik gemaakt van het model van de NVRR.

De betekenis van het onderzoeksprotocol is dat wij transparant en betrouwbaar willen zijn naar onze partners over de werkwijze bij de keuze van onderwerpen en bij het uitbesteden van onderzoek.

Een paar hoofdpunten uit het onderzoeksprotocol zijn:

- We willen bijdragen aan het verbeteren van het lokaal bestuur en de publieke verantwoording daarover versterken. Wij hebben het belang van de gemeente Neder-Betuwe voor ogen en zijn geen “afrekenkamer”.
- De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan en beslist zelf over de keuze van een onderwerp, maar we houden rekening met wat er leeft bij de fracties uit de gemeenteraad. En ook andere factoren wegen mee, zoals wat maatschappelijk actueel en relevant is en spreiding van onderzoek over de gemeentelijke domeinen en portefeuilles.
- Onze activiteiten kunnen verschillende vormen hebben, waaronder het organiseren van bijeenkomsten. De hoofdmoot zal bestaan uit verdiepende onderzoeken en die verdiepende onderzoeken zullen wij niet zelf uitvoeren en dus uitbesteden aan een bureau.
- Bij het uitbesteden van onderzoek hanteren we een gestructureerde werkwijze en maken een onderzoeksopzet. Bij het uitbesteden volgen we de inkoop- en aanbestedingsregels van de gemeente Neder-Betuwe.
- Als een rapport bijna af is, leggen wij het (nog zonder conclusies en aanbevelingen) voor aan de ambtelijke organisatie voor ambtelijk wederhoor om binnen drie weken eventuele fouten of omissies te corrigeren. Daarna ronden we het rapport af en zenden we het aan het college voor bestuurlijk wederhoor. Wij gaan ervan uit dat het college dit wederhoor binnen vier weken aan ons kan doen toekomen. Het definitieve rapport bieden we daarna aan de gemeenteraad aan.
- Wij zien het als onze taak om te volgen of overgenomen aanbevelingen ook in de praktijk worden uitgevoerd. Ook zien wij met belangstelling uit naar de rapportage van het college op grond van artikel 185a van de Gemeentewet (“Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven”).

4. Kennismakingsgesprekken

Op drie avonden hebben wij kennismakingsgesprekken gevoerd met de fracties uit de gemeenteraad, met de burgemeester, de gemeentesecretaris, de concerncontroller en enkele MT-leden. Wij hebben deze gesprekken als prettig, informatief en constructief ervaren. Alhoewel de gesprekken natuurlijk verschillend waren hebben wij een open houding gezien ten aanzien van ons werk, waarbij ook het belang van ons werk werd onderkend.

De gesprekken hebben ons ook wat meer inzicht gegeven in de cultuur van de gemeenteraad en de fracties daarin. Met de fracties hebben we ook gesproken over mogelijke onderwerpen voor een volgend onderzoek van de rekenkamer.

Met de vertegenwoordigers van de organisatie hebben we de onderlinge verhoudingen besproken. Hoe onderzoek van de rekenkamer binnen de organisatie valt en hoe we elkaar kunnen helpen bij ons werk.

Wij kijken terug op een kennismakingsronde die wij als zeer geslaagd beschouwen.

5. Een nieuw onderzoeksonderwerp: arbeidsmigranten

Uit de gesprekken met de fracties is gebleken dat er veel behoefte is aan verder onderzoek naar de situatie rond arbeidsmigranten. Dit onderwerp komt mede voort uit het onderzoek

naar ondermijning dat vorig jaar door de rekenkamercommissie is uitgevoerd en uit de discussies van de gemeenteraad over dit rapport.

Het thema arbeidsmigranten kent vele aspecten, zoals de economische betekenis van hun inzet, de wijze waarop zij gehuisvest worden, de registratie van hun aanwezigheid, de al dan niet terecht ervaren overlast die zij veroorzaken en waar zij blijven als zij hun baan verliezen. En dan spelen ook nog allerlei actoren een rol, waarbij niet iedere actor zich even verantwoordelijk voelt voor de situatie van de arbeidsmigranten. En als we niet uitkijken, speelt ieder de bal naar een ander toe en gebeurt er niets. Hoe krijgen we hier als gemeente grip op, een vraag die bij veel fracties leeft.

Kortom, goed om hier in te duiken, terwijl we ook beseffen dat dit een heel breed onderwerp is en kan zijn. Daarom is ons voornemen om het onderzoek in twee fasen op te knippen, een eerste fase waarin we vooral inzicht willen krijgen in de situatie in Neder-Betuwe en een tweede fase waarin we focus aanbrengen bij het verdiepen van het onderzoek.

Wij hebben kennis genomen van de [raadsinformatiebrief](#), waarin het college een evaluatie van het beleidsplan huisvesting arbeidsmigranten in het vooruitzicht stelt. Het is daarom ons voornemen om voor de start van ons onderzoek, overleg te voeren met de organisatie om een en ander af te stemmen. Vervolgens maken we een onderzoeksopzet, die we met de volgende rekenkamerbrief zullen toesturen.